ΜΗΝΥΜΑ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ Ε΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς,
Σεβαστοί Εκπρόσωποι των Εκκλησιαστικών, Πολιτειακών και Αυτοδιοικητικών Αρχών,
Εκλεκτοί εισηγητές και σύνεδροι,
Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές εν Χριστώ,

Με αισθήματα χαράς και ιδιαίτερης εκκλησιαστικής ευθύνης απευθύνω τον εγκάρδιο χαιρετισμό μου προς όλους εσάς, οι οποίοι συμμετέχετε στο παρόν Ε΄ Πανελλήνιο Συνέδριο της Εκκλησίας της Ελλάδος, με θέμα «***Θράκη – Προβολή και ανάδειξη των Ι. Μνημείων- Ι. Μονών και Προσκυνημάτων – Μοναστηριακή Κουζίνα***», αντικείμενο του Προσκυνηματικού Τουρισμού, τομέα που συνδέεται άρρηκτα με την πνευματική αποστολή της Εκκλησίας σήμερα και την ιστορική μας μνήμη και την πολιτιστική ταυτότητα του τόπου που φιλοξενείται.

Η Εκκλησία δεν αντιμετωπίζει τις προσκυνηματικές περιηγήσεις απλώς ως μία μορφή μετακίνησης ανθρώπων ή ως μία δραστηριότητα οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα. Τις προσεγγίζει πρωτίστως ως δυνατότητα πνευματικής αναζήτησης, γνωριμίας με την Ορθόδοξη παράδοση, συνάντησης με την ιστορία της πίστεως και βιωματικής επαφής με τους ιερούς τόπους, τα σεβάσματα και τα μνημεία της Ορθοδοξίας.

Οι Ι. Μονές, οι ιστορικοί Ναοί, τα Προσκυνήματα, τα ι. λείψανα και οι τόποι μαρτυρίου των Αγίων αποτελούν ζωντανές μαρτυρίες της παρουσίας της Εκκλησίας μέσα στους αιώνες. Δεν είναι απλώς μνημεία του παρελθόντος, αλλά χώροι προσευχής, λατρείας, μετανοίας και πνευματικής αναγέννησης. Κάθε προσκυνητής που περνά το κατώφλι ενός Ναού ή μιας Μονής δεν καλείται μόνο να θαυμάσει την αρχιτεκτονική και την τέχνη, αλλά να προσεγγίσει το βαθύτερο νόημα της ορθόδοξης πνευματικότητας.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η διοργάνωση του παρόντος Ε΄ Συνεδρίου στη Θράκη, μία περιοχή με ξεχωριστή ιστορική, εκκλησιαστική και πολιτιστική φυσιογνωμία. Η Θράκη, σταυροδρόμι λαών, πολιτισμών και παραδόσεων, διατηρεί ανεξίτηλα τα ίχνη της Χριστιανικής παρουσίας και της Ορθόδοξης μαρτυρίας.

Από την Αλεξανδρούπολη έως την Κομοτηνή, την Ξάνθη, το Διδυμότειχο και την Ορεστιάδα, η Θρακική γη διαφυλάσσει έναν πολύτιμο θησαυρό εκκλησιαστικών μνημείων, ιστορικών ναών, μοναστηριακών κοινοτήτων και τόπων ιδιαίτερης πνευματικής αναφοράς. Οι τόποι αυτοί αποτελούν αφετηρία ουσιαστικών προσκυνηματικών διαδρομών, οι οποίες αναδεικνύουν –και αυτός είναι ο σκοπός μας- την ιστορική συνέχεια, τη θρησκευτική κληρονομιά και τον πλούτο της ορθόδοξης ζωής. Η Θράκη υπενθυμίζει ότι η Ορθοδοξία δεν αποτελεί μόνο ιστορική παρακαταθήκη, αλλά ζωντανή παρουσία, η οποία συνεχίζει να εμπνέει, να ενώνει και να προσφέρει ελπίδα. Η ανάδειξη των προσκυνημάτων της δεν αφορά αποκλειστικά την προβολή ενός τόπου, αλλά πρωτίστως τη διακονία της εκκλησιαστικής μνήμης και τη μετάδοση της πίστεως στις νεότερες γενεές.

Στο πλαίσιο αυτό, επιθυμώ να υπογραμμίσω και μία ιδιαίτερη διάσταση του παρόντος Συνεδρίου που είναι η σύνδεση των προσκυνηματικών περιηγήσεων με τη μοναστηριακή διατροφή και την αυθεντική μοναστηριακή κουζίνα. Η μοναστηριακή κουζίνα δεν είναι απλώς ένα σύνολο παραδοσιακών συνταγών. Αποτελεί έκφραση ενός ολόκληρου τρόπου ζωής, ο οποίος διαμορφώθηκε μέσα από την άσκηση, την εγκράτεια, την προσευχή, τον σεβασμό στη δημιουργία και την αδελφική κοινωνία. Στο μοναστηριακό τραπέζι το φαγητό αποκτά διαφορετική σημασία. Δεν αποτελεί αυτοσκοπό ούτε αντικείμενο υπερβολής, αλλά ευλογία και ευκαιρία κοινωνίας.

Η νηστεία, η απλότητα, η αξιοποίηση των αγαθών της γης και η φιλοξενία του επισκέπτη συνθέτουν μία γαστρονομική και πνευματική παράδοση με ιδιαίτερη αξία. Δεν πρέπει, όμως, να λησμονούμε ότι η μοναστηριακή φιλοξενία έχει ως θεμέλιό της την αγάπη προς τον άνθρωπο. Ο επισκέπτης δεν είναι απλώς ένας ταξιδιώτης ή καταναλωτής υπηρεσιών. Είναι ένας συνάνθρωπος, τον οποίο η Εκκλησία υποδέχεται με σεβασμό, απλότητα και διάθεση προσφοράς.

Επομένως, η σύνδεση των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και με τη μοναστηριακή γαστρονομία οφείλει να διατηρεί ακέραιο τον πνευματικό χαρακτήρα της. Η προβολή της μοναστηριακής κουζίνας δεν πρέπει να αποσυνδέεται από τις αξίες της εγκράτειας, της ευχαριστίας και της ευλογημένης φιλοξενίας που τη γέννησαν.

Αγαπητοί μου,

Η Εκκλησία καλείται σήμερα να αξιοποιήσει με σύνεση και υπευθυνότητα τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη εποχή, χωρίς να αλλοιώσει την ταυτότητα και την αποστολή της. Η συνεργασία των Ι. Μητροπόλεων, των Ι. Μονών, των τοπικών κοινωνιών, των επιστημονικών φορέων και των αρμόδιων οργανισμών μπορεί να δημιουργήσει ένα συνεκτικό πλαίσιο ανάδειξης του θρησκευτικού και πολιτιστικού πλούτου της Πατρίδας μας. Χρειαζόμαστε οργανωμένες προσκυνηματικές διαδρομές, επιστημονική τεκμηρίωση των εκκλησιαστικών μνημείων, κατάλληλη ενημέρωση και ξενάγηση των επισκεπτών, αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και, κυρίως, ανθρώπους με γνώση, ευαισθησία και εκκλησιαστικό φρόνημα.

Παράλληλα, οφείλουμε να ενθαρρύνουμε τη συνεργασία της Εκκλησίας με τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις, ώστε η ανάδειξη της μοναστηριακής παράδοσης και των τοπικών γεύσεων να συμβάλλει στην ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών, στη στήριξη της υπαίθρου και στη δημιουργία προϋποθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης. Η Θράκη, με τον φυσικό της πλούτο, την ιστορία της, τα προσκυνήματά της και την αυθεντική φιλοξενία των ανθρώπων της, μπορεί να αποτελέσει έναν ιδιαίτερο προορισμό πνευματικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Έναν τόπο όπου ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να συναντήσει την πίστη, την ιστορία, την παράδοση, τη γαστρονομία και, πάνω απ' όλα, τον άνθρωπο.

Εύχομαι οι εργασίες και αυτού του Συνεδρίου της Εκκλησίας της Ελλάδος με τη συνεργασία του Υπουργείου Τουρισμού και του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού να μην περιορισθούν σε μία απλή ανταλλαγή απόψεων και επιστημονικών εισηγήσεων, αλλά να αποτελέσουν την απαρχή συγκεκριμένων πρωτοβουλιών, συνεργασιών και δράσεων, οι οποίες θα προσφέρουν ουσιαστικούς καρπούς στις Ιερές Μητροπόλεις και στις τοπικές κοινωνίες.

Με αυτές τις σκέψεις, εκφράζω τις πατρικές μου ευχές για την ευόδωση του Συνεδρίου και επαινώ τον Πρόεδρο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ιλίου,. Αχαρνών και Πετρουπόλεως κ. Αθηναγόρα, τον Αντιπρόεδρο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος κ. Γεώργιο, τα Μέλη της Διοικούσης Επιτροπής και τον αεικίνητο και λίαν δραστήριο κληρικό μας τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, Γραμματέα του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς επίσης τον φιλοξενούντα το Συνέδριο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως, Τραϊανουπόλεως και Σαμοθράκης κ. Άνθιμο και τους τιμίου συνεργάτες αυτού, τον εκπρόσωπο της Α. Θ. Π. του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κκ. Βαρθολομαίου Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Προύσης κ. Ιωακείμ, τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κορυτσάς κ. Αναστάσιο, Εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Αλβανίας, τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ιεραπύτνης κ.κ. Κύριλλο, εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Κρήτης, τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Μηδείας κ.κ. Καλλίνικο, Εκπρόσωπο των Ι. Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου, την Υφυπουργό Τουρισμού κ. Άννα Καραμανλή και την κ. Αγγελική Βαρελά, Πρόεδρο του ΕΟΤ, ο οποίος αποτελεί και χορηγό του Συνεδρίου.

Μετά πατρικών ευχών και τιμής

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ο ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β'